

Mirosław Fudziński, Barbara Babińska

Rąty, gm. Somonino, woj. gdańskie,
St. 1, AZP: 14-39

Informator Archeologiczny : badania 23, 43-44

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

z Problemu Resortowego RPB III 35. Czwarty sezon badań. Osada kultury pomorskiej.

Badaniami objęto 1,16 ara powierzchni stanowiska. Wykopy usytuowano na północnym zboczu wzgórza, (na którym jest zlokalizowana osada kultury pomorskiej) składającym się w kierunku koryta Wdy. Były one najniżej położone w stosunku do eksplorowanych w latach ubiegłych.

Przypuszczalnie natrafiono na obszar północnej peryferii badanej osady. Materiał zabytkowy występował nielicznie i w stanie bardzo rozdrobnionym, a zarejestrowane obiekty można interpretować jako jany odpadkowe i ślady dołków postupowych.

Materiał zabytkowy i dokumentacja znajdują się w Katedrze Archeologii Uniwersytetu Łódzkiego.

Osłonki, woj. włodawskie St. 1 patrz neolit

Parkowo-Mokrz, gm. Rogoźno,
woj. piłskie,
St. 31, AZP: 46-28/1

Biuro Dokumentacji Zabytków w Pile

Badania prowadziła Mirosława Dernoga. Finansował WKZ w Pile. Drugi sezon badań. Cmentarzysko z wczesnego i środkowego okresu lateńskiego.

Kontynuowano badania z 1986 roku. Stanowisko zlokalizowane jest na czynnej plaźnicy długości ok. 70 m, leżącej na północ od drogi z zabudowaniami wsi Parkowo-Mokrz. Przebadano 7 arów powierzchni.

Odkryto 4 groby kloszowe, 2 popielnicowe oraz 1 jamowy. Wśród pozostałych obiektów wyróżniono 8 palenisk oraz 7 obiektów towarzyszącym grobom, wśród nich bruki oraz kręgi kamienne. Ceramikę grobową stanowiły popielnice oraz klosze. Groby wyposażone były w ozdoby z drutu brązowego z nawleczonymi paciorkami z niebieskiego szkła. Łącznie w dwóch sezonach badawczych odkryto 15 grobów kloszowych, 5 popielnicowych oraz 2 jamowe oraz 33 obiekty towarzyszące grobom w tym 14 palenisk oraz 19 bruków i kręgów kamiennych. Dwa groby kloszowe miały charakter szczególny: klosze nakrywały popielnice twarzowe. Układ cmentarzyska jest regularny. Wschodnią część cmentarzyska zajmowały dużych rozmiarów paleniska, a część centralną groby kloszowe, natomiast część zachodnią groby popielnicowe. Na podstawie materiału ceramicznego oraz form obrządku pogrzebowego chronologię cmentarzyska określa się na wczesny i środkowy okres lateński.

Poganice, gm. Potęgowo woj. śląskie St. 4 patrz neolit

Pruszcz Gdański, woj. gdańskie,
St. 7, AZP: 14-44/11

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadzili mgr mgr Małgorzata Tuszyńska i Mirosław Pietrzak. Finansował WKZ w Gdańsku i Urząd Miasta w Pruszczu Gdańskim. Cmentarzysko piłskie z późnego okresu przedrzymskiego i wpływów rzymskich.

Prace wykopaliskowe prowadzone w latach 1984-1985 pozwoliły na przebadanie w znacznym stopniu cmentarzyska. Kontynuację prac uniemożliwiły stojące w sąsiedztwie garaże i zabudowania gospodarcze przy domach oraz ciągła uprawa ogródków.

W związku z robotami remontowymi przeprowadzono doraźne badania ratownicze, w trakcie których odkryto i wyeksplorowano 2 groby popielnicowe, 3 groby jamowe i 1 szkieletowy.

W grobach jamowych wystąpiły zapinki brązowe (odm. G) i żelazne (odm. D) oraz klanra żelazna, zawieszona. W zniszczonym grobie popielnicowym znajdował się miecz żelazny, jednosieczny typu I wg D. i R. Wołagiewiczów, 3 groby oszczepów, w tym i wyrawiany, tok żelazny, okucia pochwy miecza i szczytce brązowe. Groby ciałopalne datowane są na fazę A2 kultury oksywiekiej.

Grób szkieletowy, usytuowany na osi N-S z głową od północy, nie zawierał żadnych zabytków.

Materiały znajdują się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Kontynuacja badań będzie uzależniona od dostępności terenu cmentarzyska.

Rąty, gm. Somonino,
woj. gdańskie,
St. 1, AZP: 14-39

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku

Badania prowadził mgr Mirosław Fudziński przy współudziale mgr Barbary Babińskiej. Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku. Czwarty sezon badań. Cmentarzysko ludności kultury wschodniopomorskiej.

Kontynuowano prace wykopaliskowe w części północnej i północno-wschodniej cmentarzyska. Wytoczono 4 wykopy o powierzchni 215 m². Znalezione 1 palenisko (obiekt 61) zawierające tylko węgle drzewne. W części zachodniej wytoczono wykopy na terenie lasu, po drugiej stronie drogi polnej przylegającej do poprzednio badanego pola. Wytoczono 3 wykopy o powierzchni 42 m². Wyeksplorowano 2 paleniska (obiekty 62 i 63) zawierające fragmenty ceramiki oraz węgle drzewne, które pobrano do analizy C-14.

Materiały i dokumentacja znajduje się w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

Badania będą kontynuowane.

Różyce Stara Wleś, gm. Kocierzew,
woj. skierniewickie,
St. 3, AZP: 57-57/4

Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badania prowadziła mgr Lubomira Tyszler. Opiekę naukową sprawował doc. dr Jerzy Kmiecicki. Finansował WKZ w Skierniewicach. Cmentarzysko kultury wschodniopomorskiej i kultury grobów kloszowych. Osada kultury przeworskiej.

Badania objęły północno-zachodnią część stanowiska, powierzchnię 100 m². Na obszarze tym odkryto: 1) zarys naziemnego obiektu mieszkalnego o wymiarach 3,0 x 2,5(?) m (obiekt nie został całkowicie odsonięty), 2) liczne dołki posłupowe (niektóre z nich związane z konstrukcją obiektu mieszkalnego), 3) jamy gospodarcze (zasobowo-odpadowe) o wym. 0,8 x 0,6, 0,6 x 0,5 m, 4) pozostałości paleniska wewnątrz budynku, przy ścianie S.

Obiekty cmentarzyska: 1) grób kloszowy (symboliczny), 2) grób popielnicowy z brukiem dolnym (uszkodzony), 3) grób ciałopalny jamowy (zniszczony), 4) zbiorowy grób skrzynkowy zawierający popielnicę i prawdopodobnie przystawkę. Grób odkryty w profilu wykopu, który przecina obiekt na linii E-W; w profilu odsonięto 12 naczyń grobowych. Komora grobowa o długości 3,3 m zbudowana jest z dużych głazów eratycznych (0,4 x 0,3, 0,3 x 0,3, 0,3 x 0,2 m), naczynia ustawione na bruku kamiennym.

Inwentarz ruchomy z osady stanowią ułamki ceramiki, przepłiki, materiał osteologiczny zwierzęcy, nieliczne drobne przedmioty metalowe.

Badania będą kontynuowane.

Sandomierz, woj. tarnobrzeskie St. 6 patrz neolit

Sierpów, gm. Ozorków woj. łódzkie St. 1 patrz okresy brązu

Sowinki, gm. Mosina woj. poznańskie St. 23A patrz wczesne średniowiecze

Sowinki, gm. Mosina,
woj. poznańskie,
St. 23B, AZP 56-27/28

PP Pracownie Konserwacji Zabytków
Oddział w Poznaniu
Pracownia Archeologiczna

Badania prowadził mgr Tadeusz Łaszkiwicz. Zleciło Biuro Projektów Budownictwa Komunalnego, finansowała zaś Dyrekcja Rozbudowy Miasta Poznania. Pierwszy sezon badań. Osada ludności kultury przeworskiej, przede wszystkim z młodszego okresu przedrzymskiego (mniej liczne pozostałości osadnictwa z okresu wpływów rzymskich), ponadto ślady osadnictwa z epoki neolitu, ludności kultury pomorskiej i z okresu wczesnego średniowiecza.

Stanowisko potwierdzone w ramach rozpoznania AZP w 1982 r. (AZP 56-27/28 jako Sowiniec, stan. 1), po weryfikacji w 1986 r. włączone do zespołu stanowisk Sowinki 23, obejmującego kilka znanych wcześniej stanowisk i liczącego ponad 15 punktów osadniczych. Teren stanowiska zagrożony jest w najbliższych latach całkowitym zniszczeniem w wyniku budowy Stacji Uzdatniania Wody „Sowinki” na nowym ujęciu wody dla m. Poznania.

Stanowisko (traktowane całościowo) położone jest na rozległym cyplu powstałym przez rozcięcie krawędzi terasy nadzalewowej doliny Warty przez dwie doliny boczne. Stanowisko 23B wypełnia północno-wschodnią część tego cypla i położone jest nad stromym stokiem (od wschodu) do terasy dennej Warty i łagodnym stokiem (od północy) do jednej z dolin bocznych (suchej). Powierzchnia stanowiska jest więc częściowo ograniczona przez wzmiarkowane powyżej nadproża krawędzi terasy i wynosi ogółem w części 23B ok. 2 ha.

Badania wykopaliskowe poprzedzono wykonaniem planigrafii, szczegółowej rejestracji powierzchniowego materiału zabytkowego; stwierdzono przy tym liczne wychodnie (wyorane wypełniska) obiektów. Wykonano ponadto wiercenia świdrem ręcznym z pobraniem próbek na zawartość fosforu.

Odkrywkę pod wykop badawczy przygotowano mechanicznie, tzn. przy użyciu spychacza gąsienicowego zdjęto nadkład próchnicy ornej (o miąższości ok. 30 cm) na obszarze zbliżonym do prostokąta o max. rozmiarach 80 x 50 m. Zbadano całość założonego wykopu, tj. powierzchnię 3810 m². Wyróżniono 53 obiekty nieruchome, w tym 1 półziemiankę, 1 budynek naziemny (?) o konstrukcji słupowej, 1 piec (?), 13 palenisk, 12 jam o różnym przeznaczeniu oraz szereg dołków posłupowych, bruczków kamiennych, skupisk ceramiki i polepy oraz innych obiektów o nieokreślonej funkcji. Zebrano również nader liczny ruchomy materiał zabytkowy, w tym: ok. 10 tys. fr. ceramiki, 3 tys. grud polepy, 150 kości, 50 krzemieni; ponadto 22 zabytki (m. in. zapinka brązowa, siekierka kamienna, srebrny denar Antoninusa Piusa) oraz szereg próbek fosforowych, węgli drzewnych, ziemi na zawartość makroszczątków botanicznych i żużli żelaznych.

Wstępne rozpoznanie kulturowo-chronologiczne uzyskanych danych pozwala stwierdzić, że badane stanowisko ma charakter wielokulturowy ze zdecydowaną przewagą materiałów kultury przeworskiej sprzed przełomu er.

Wyróżnić można:

— ślady osadnictwa z młodszego epoki kamienia, na aktualnym etapie rozeznania materiałów trudne do określenia kulturowego, poświadczone przede wszystkim przez stosunkowo nieliczne krzemienie oraz siekierkę kamienną (druga ze znalezisk powierzchniowych);

— osadnictwo ludności kultury pomorskiej z wczesnego i środkowego okresu lateńskiego, poświadczone